

Sygn. akt IV Ka 743/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sylwana Wirth (spr.)
Sędziowie:	SSO Elżbieta Marcinkowska SSO Ewa Rusin
Protokolant:	Marta Synowiec

przy udziale Andrzeja Mazurkiewicza Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 r.

sprawy **B. J.**

córki E. i T. z domu K.

urodzonej (...) we W.

oskarżonej z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

i **W. W.**

córki E. i H. z domu L.

urodzonej (...) w Ś.

oskarżonej z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk i art. 271 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 7 lipca 2015 r. sygnatura akt II K 518/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. W. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. 1549, 80 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielowi posiłkowemu J.J.z urzędu za obie instancje;

III. wydatki związane z postępowaniem odwoławczym zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

Sygnatura akt IV Ka 743/15

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Świdnicy wniósł akt oskarżenia przeciwko

1. B. J. oskarżając ją o to, że:

I. w dniu 18 stycznia 2010 roku w Ś., woj. (...), doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) Bank S.A. z siedzibą w W., działając ze z góry powziętym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w celu uzyskania kredytu w kwocie – 53.414,76 złotych, za pomocą wprowadzenia w błąd co do możliwości i zamiaru wywiązania się z zaciągniętego zobowiązania w ten sposób, że złożyła nierzetelne pisemne pełnomocnictwo rzekomo udzielone przez jej męża J. J., na którym to dokumencie podrobiła jego podpis, a następnie zawarła umowę kredytu hipotecznego o numerze (...) w wysokości 53.414,76 złotych składając na niej oraz pozostałej dokumentacji kredytowej swoje podpisy odręczne oraz podpisując się jako pełnomocnik J. J., o zaś przedłożone przez nią pełnomocnictwo i dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania kredytu, powodując szkodę w wysokości – 53.414,76 złotych, w mieniu (...) Bank S.A. z siedzibą w W. czym działała na szkodę wymienionego podmiotu oraz J.J.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. w dniu 6 sierpnia 2010 roku w Ś., woj (...), wspólnie i w porozumieniu – z ustaloną osobą – przedstawicielem firmy (...) z siedzibą B. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd firmę (...) z siedzibą w B., w ten sposób, że na dokumencie umowy pożyczki odnawialnej o numerze (...) - (...) na kwotę 8.781,00 złotych oraz pozostałej dokumentacji kredytowej, poza swoimi podpisami, za wiedzą i w obecności przedstawiciela firmy (...) z siedzibą B. złożyła także podpisy odręczne swojego męża J. J., a następnie tak podpisane nierzetelne dokumenty jako autentyczne, za pośrednictwem wskazanego przedstawiciela przedłożyła firmie (...) z siedzibą B., zaś przedłożone przez nią dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania kredytu, powodując szkodę w wysokości – 8.781,00 złotych, w mieniu firmy (...) z siedzibą B., czym działała na szkodę wymienionego podmiotu oraz J.J.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

2. W. W. o to, że:

III. w dniu 6 sierpnia 2010 roku w Ś., woj. (...) wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą – będąc przedstawicielem firmy (...) z siedzibą B. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd firmę (...) z siedzibą B., w ten sposób, że będąc osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu przedstawiciela firmy (...) z siedzibą B. na dokumencie umowy pożyczki odnawialnej o numerze (...) - (...) na kwotę 8.781,00 złotych oraz pozostałej dokumentacji kredytowej, poświadczyła nieprawdę co do oryginalności podpisów odręcznych męża kredytobiorczyni – J.J., za którego za jej wiedzą i w jej obecności podpisy złożyła B. J., a następnie tak podpisane nierzetelne dokumenty, jako autentyczne, jako uprawniony przedstawiciel przedłożyła firmie (...) z siedzibą B., zaś przedłożone przez nią dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania kredytu przez B. J., powodując szkodę w wysokości – 8.781,00 złotych, w mieniu firmy (...) z siedzibą B.

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk i art. 271 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2015 roku (sygnatura akt II K 518/14) Sąd Rejonowy w Świdnicy

I. oskarżoną B. J. uznał za winną tego, że w dniu 18 stycznia 2010 roku w Ś., woj. (...), w celu uzyskania kredytu hipotecznego w kwocie 53.414,76 złotych, złożyła nierzetelne pisemne pełnomocnictwo rzekomo udzielone przez jej męża J. J., a mające istotne znaczenie dla przyznania kredytu, na którym to dokumencie podrobiła jego podpis, w wyniku czego zawarła umowę kredytu hipotecznego o numerze (...) na kwotę 53.414,76 złotych, składając na niej oraz pozostałej dokumentacji kredytowej swoje podpisy odręczne oraz podpisując się jako pełnomocnik J.J., tj. występku

z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżoną B. J. uznał za winną tego, że w dniu 6 sierpnia 2010 roku w Ś., woj. (...), działając w celu uzyskania pożyczki odnawialnej na kwotę 8781 złotych od firmy (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. podrobiła podpis swojego męża J.J. na dokumencie umowy pożyczki o numerze (...), wniosku o jej zawarcie oraz pozostałej dokumentacji kredytowej, a następnie tak podpisane nierzetelne dokumenty mające istotne znaczenie dla uzyskania wnioskowanej pożyczki jako autentyczne przedłożyła firmie (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. tj. występku z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonej B. J. w pkt. I i II wyroku i wymierzył jej karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. oskarżoną W. W. uznał za winną tego, że w dniu 6 sierpnia 2010 roku w Ś. woj. (...) udzieliła B. J. pomocy w zakresie uzyskania przez nią pożyczki w kwocie 8.781 złotych udzielonej przez firmę (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B., której była przedstawicielem na podstawie nierzetelnych, podrobionych dokumentów oraz w zakresie podrobienia tych dokumentów w postaci wniosku o zawarcie umowy pożyczki oraz umowy o nr (...), w ten sposób, że będąc osobą uprawnioną do zawarcia umowy poświadczyla w niej nieprawdę co do podpisania jej przez J.J., za którego za jej wiedzą i w jej obecności odręczne podpisy na wymienionych wyżej dokumentach złożyła B. J., a następnie tak podpisane nierzetelne dokumenty jako autentyczne jako uprawniony przedstawiciel przedłożyła firmie (...) Sp. z o. o. z siedzibą B., zaś przedłożone przez nią dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania pożyczki przez B. J., tj. występku z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk oraz art. 271 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk i art. 11 § 3 kk wymierzył jej karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie kar pozbawienia wolności wymierzonych oskarżonym B. J. w pkt III wyroku, zaś oskarżonej W. W. w pkt IV wyroku na okres próby lat 2 (dwóch);

VI. zwolnił oskarżone B. J. i W. W. od ponoszenia kosztów sądowych w tym opłaty, zaliczając wszelkie poniesione tymczasowo wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł prokurator, zaskarżając wyrok na niekorzyść obu oskarżonych w części dotyczącej czynów z pkt. I, II oraz III aktu oskarżenia, zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, w zakresie czynów przypisanych B. J. i W. W. aktem oskarżenia w pkt I – III - polegającym na mylnym przyjęciu, że materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania nie pozwolił na przypisanie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk tj. doprowadzenie pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań, co skutkowało niezasadnym wyeliminowaniem z opisu czynów przypisanych w pkt I, II i IV wyroku kwalifikacji z art. 286 § 1 kk – podczas gdy z całości materiału dowodowego zebranego w sprawie jednoznacznie wynika, iż oskarżone dopuściły się zarzuconych im aktem oskarżenia czynów wyczerpujących także dyspozycję art. 286 §1 kk

II. obrazę przepisów postępowania karnego tj. art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez nie wyjaśnienie w pisemnym uzasadnieniu wyroku sprzeczności wynikających z przyjętych za udowodnione faktów polegających z jednej strony na przyjęciu za wiarygodne wyjaśnień oskarżonych, zeznań świadków oraz załączonej dokumentacji oraz brak rozstrzygnięcia w zakresie wyeliminowania pokrzywdzenia J.J. czynem z art. 286 § 1 kk którego znamiona wobec pokrzywdzonego oraz (...) Bank SA oskarżone bezsprzecznie zrealizowały

a podnosząc wskazane zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd okręgowy zważył:

wniosek zawarty w apelacji wniesionej przez prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania nie zasługiwał na uwzględnienie.

Przeprowadzona kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła aby Sąd Rejonowy dopuścił się w sprawie niniejszej uchybień tego rodzaju, które dyskwalifikowałyby wydane rozstrzygnięcie i nakazywały równocześnie przekazanie sprawy tej do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

Za niezasadny uznać należy podniesiony w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, który skarżący upatruje w zakresie czynów przypisanych B. J. i W. W. aktem oskarżenia w pkt I – III - polegający na mylnym – zdaniem autora apelacji – przyjęciu, że materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania nie pozwolił na przypisanie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk tj. doprowadzenie pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań, co skutkowało niezasadnym wyeliminowaniem z opisu czynów przypisanych w pkt I, II i IV wyroku kwalifikacji z art. 286 § 1 kk

We wniesionym w sprawie środka odwoławczym skarżący, negując ustalenia Sądu Rejonowego w powyższym zakresie, dla wykazania zasadności zaprezentowanego w apelacji stanowiska akcentuje przede wszystkim to, iż celem i motywem działania oskarżonej B. J. była chęć osiągnięcia korzyści majątkowej czyniąc nadto także m.in. uwagi, iż „nie można jednakże dokonywać oceny dowodów zebranych w sprawie z pominięciem faktu, iż wprowadzenie w błąd pożyczkodawcy w zakresie działania przez oskarżone z zamiarem wyłudzenia świadczeń w dniach: 18 stycznia 2010 roku oraz 6 sierpnia 2010 roku zaciągnięcie zobowiązań finansowych poprzez zawarcie umowy o kredyt hipoteczny i o pożyczkę także w imieniu J. J. który nie tylko nie wiedział o zawieranych umowach, powstały one poza jego wolą i w żaden sposób nie tylko nie deklarował ich spłaty ale też nigdy nie miał zamiaru się z nich wywiązać”, a nadto prezentując jednoznaczną opinię, iż cyt. „obie oskarżone obejmowały swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko wprowadzenie w błąd Banku co do zakresu podmiotów umowy i woli realizowania spłat przez J.J. ale także to, że doprowadzono te podmioty w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem we wskazanej wysokości – co wypełnia znamiona czynu z art. 286 § 1 kk”.

Odnosząc się do powyższego zarzutu jak i przedstawionej na jego poparcie argumentacji zwrócić należy uwagę, iż przedmiotem rozpoznania w sprawie niniejszej pozostawały czyny, których popełnienie zarzucono oskarżonym B. J. i W. W. . Dodatkowo odnotowania wymaga także, iż przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 kk zostaje popełnione w chwili dokonania niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W uzasadnieniu apelacji skarżący przedstawiając własne, przywołane powyżej stanowisko czyni natomiast przy tym m.in. dywagacje odnośnie braku zamiaru wywiązania się przez J. J. z zobowiązań wynikających z przedmiotowych umów zawartych przez B. J. dostrzegając jednakże przy tym równocześnie, iż w czasie gdy doszło do zawarcia wskazanych umów przez oskarżoną B. J. wymienioną J.J. nie posiadał wówczas wiedzy o powyższym, a informację o zawarciu tych umów uzyskał dopiero później. Analizując zaprezentowaną w apelacji argumentację nie można nadto nie zaznaczyć, iż dla przypisania odpowiedzialności oskarżonej B. J. za oszustwo z art. 286 § 1 kk należało uargumentować, wykazać, iż w momencie zawierania przedmiotowych umów z instytucjami finansowymi zakładała ona że nie wywiąże się z przyjętych na siebie zobowiązań i nie dokona spłaty tych środków finansowych. Podkreślenia przy tym w tym miejscu wymaga, iż istnienia zamiaru nie można domniemywać lecz należy go w sposób jednoznaczny, kategoryczny i nie budzący żadnych wątpliwości wykazać. W sprawie niniejszej Sąd Rejonowy zasadnie uznał zaś, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że oskarżona B. J. działała wówczas z zamiarem wyłudzenia środków pieniężnych nie mając zamiaru ich spłaty a nadto, iż brak jest także podstaw do przypisania oskarżonej W. W. współsprawstwa w zakresie popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk, zgromadzone bowiem w sprawie niniejszej dowody nie wskazują na to, aby oskarżona B. J. już w chwili zawierania przedmiotowych umowy posiadała taki zamiar o jakim mowa w art. 286 § 1 kk. Na marginesie poczynionych rozważań odnotowania wymaga także a na co zwrócił także uwagę Sąd Rejonowy - iż oskarżona B. J. przez dłuższy czas od zawarcia przedmiotowych umów regulowała wynikające z nich należności i dokonywała wpłat spłaty rat. Trudności z regulowaniem tych rat pojawiły się dopiero później. W pisemnych

motywach wydanego wyroku Sąd Rejonowy argumentując swoje stanowisko wskazał na okoliczności odnoszące się do powyższych kwestii nie ma więc potrzeby ponownego przytaczania jeszcze raz tych samych okoliczności. W sytuacji zaś gdy, uwzględniając całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zamiar wyłudzenia świadczeń pieniężnych od podmiotów pokrzywdzonych, nie został wykazany u oskarżonej B. J. to nie można takiego zamiaru przypisać również w sprawie tej oskarżonej W. W..

Rozpoznając natomiast podniesiony w apelacji zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 424 § 1 pkt 1 kpk przede wszystkim zaznaczyć należy, iż zarzut obrazy prawa procesowego jest tylko wówczas zasadny, gdy podnoszone przez skarżącego uchybienie mogło mieć wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia (art. 438 pkt 2 kpk). W pisemnych motywach wyroku jakkolwiek Sąd Rejonowy nie odniósł się w sposób wnikliwy do sygnalizowanej przez skarżącego kwestii to jednakże wskazana wadliwość nie miała wpływu na treść wydanego orzeczenia, zwrócić przy tym również należy uwagę, iż pisemne uzasadnienie jest sporządzane już po wydaniu wyroku. Odnosząc się do przedstawionych w apelacji wywodów zaznaczyć nadto także należy, iż stosownie do treści art. 286 § 1 kk skutkiem opisanego w tym przepisie zachowania musi być doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem, nadto zaakcentować także należy, iż musi istnieć tożsamość pomiędzy osobą wprowadzoną w błąd (lub której błąd wyzyskano albo też wyzyskano jej niezdolność do należytego pojmowania przedsiębranego działania) i osobą rozporządzającą mieniem własnym lub cudzym. Niewątpliwym pozostaje także, a co sygnalizowano już powyżej, iż przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 kk zostaje popełnione w chwili dokonania niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W sprawie niniejszej znamienym jest natomiast, iż J.J.w momencie zawierania przedmiotowych umów nie posiadał wówczas wiedzy o powyższym, zaś środki finansowe udzielone zostały jedynie przez podmioty: (...) Bank S.A. oraz (...) Sp. z o. o.. Analizując powyższe zwrócić należy przy tym uwagę, iż stosownie zaś do treści art. 49 § 1 kpk pokrzywdzonym jest osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo, jak wskazuje się w praktyce orzeczniczej pokrzywdzonym może być w procesie karnym jedynie ten, kogo przestępstwo dotyka bezpośrednio, naruszając lub zagrażając w taki sposób jego dobru prywatnemu, chronionemu przez naruszony przez sprawę przepis. O pokrzywdzeniu decyduje bezpośrednio naruszonego lub zagrożonego przestępstwem dobra (tak. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 listopada 2005 roku II KK 108/05).

Odnotowania nadto wymaga, iż z samej konstrukcji zarzutu postawionego a opisanego w pkt I oraz w pkt II części wstępnej wyroku jak również zarzutu przedstawionego i opisanego w pkt III części wstępnej wyroku nie wynika, by w związku z działaniami oskarżonych doszło wówczas do jakiegokolwiek rozporządzenia mieniem przez J.J..

Z tych też wszystkich względów orzeczono jak w wyroku.

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o Adwokaturze (Dz. U. Nr 16 poz. 124 z późn. zm.) oraz § 14 pkt 2 pkt 3 oraz § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 14 ust 7 i § 19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 tj.) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. W. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. kwotę 1549,80 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielowi posiłkowemu J.J.z urzędu za obie instancje.

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 636 §1 kpk zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.